

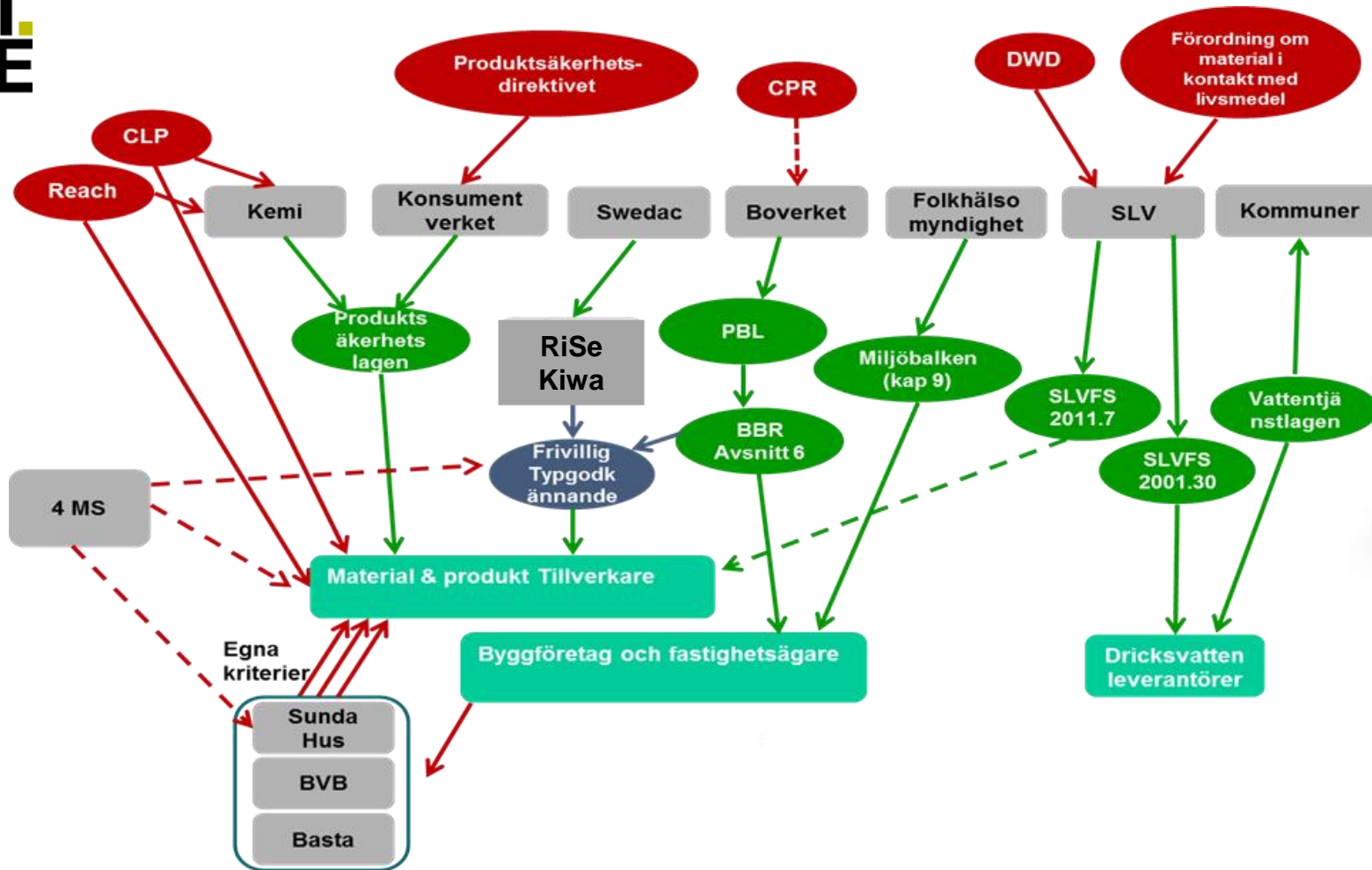

Vad är Typgodkännande Hur kan det vara till hjälp?

2017-11-21

Johan Åkesson, RISE

Marco Van Brink, KIWA

Komplex

BBR, Boverkets byggregler -Svenska krav

- **Läsanvisningar i BBR** Med **byggprodukter** menas produkter som är avsedda att stadigvarande ingå i byggnader. I begreppet ingår också sammanfogande produkter, byggsatser. (Även anläggningsprodukter utanför BBR omfattas av CPR)
- **BBR 2:1 Material och produkter** Byggmaterial och byggprodukter skall ha kända egenskaper i de avseende som har betydelse för byggnadens förmåga att uppfylla kraven i dessa föreskrifter och allmänna råd.
- **BBR 1:4 Byggprodukter med bedömda egenskaper**
 - a) CE-märkta
 - b) Typgodkända
 - c) Ackrediterad produktcertifiering
 - d) Övervakad tillverkningskontroll

CPR (Byggproduktförordningen) Europa

- Obligatoriskt: Byggprodukter som omfattas av en hEN (harmoniserad standard) skall CE-märkas – Får då ej typgodkännas längre
- Frivilligt: Övriga produkter kan CE-märkas genom ett ETA (European Technical Assessment) frivilligt

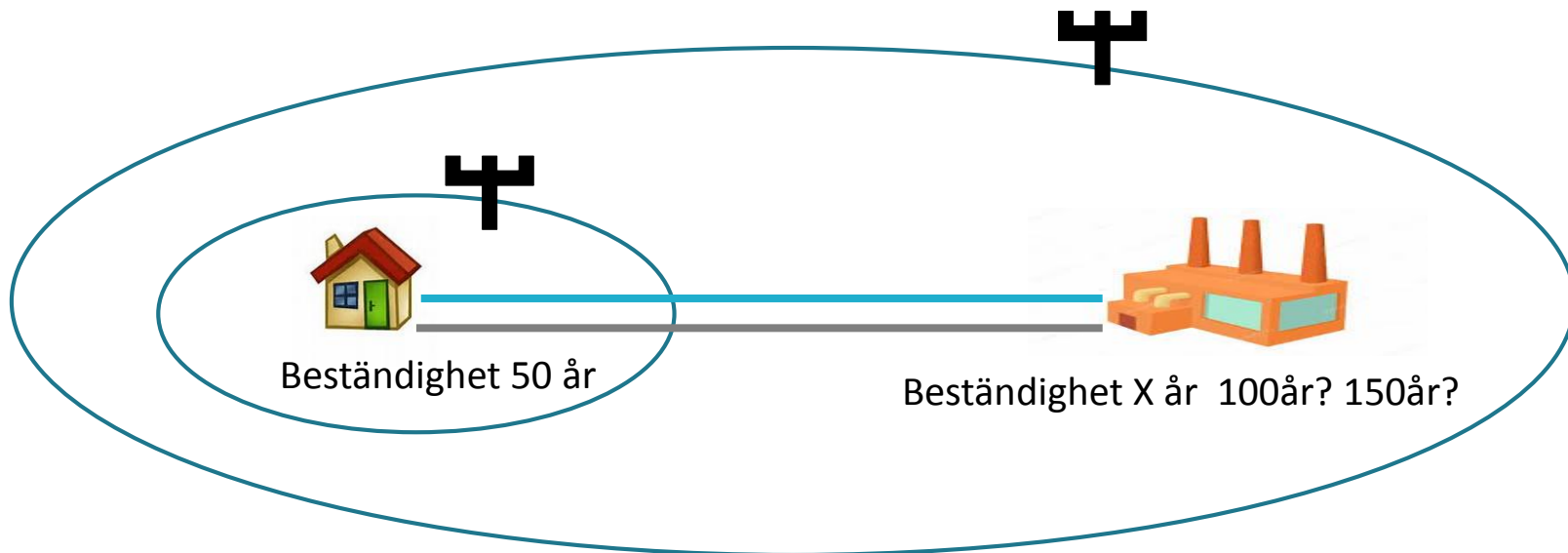
Produkter kan ibland vara CE-märkta enligt andra direktiv eller förordningar tex tryckkärlsdirektivet – detta påverkar ej möjligheten att typgodkänna

BBR, Boverkets byggregler - Svenska krav

Mekaniska krav – utmaning 100år

Hygien krav - samma

Mekaniska krav

- 50 år – provningarna tar höjd för kravet – Vi kan aldrig och mekaniska krav – 50 år
- 50, 100 eller 150 år Hur göra?? Flaskhalsar?
- Läggningsanvisningar
- Proffs produkter - ej belastade av design
- Får vara krångligt att montera?
- Skall kunna underhållas
- Provas? Hur?

Hygienkrav

- Tyska metoderna tar hänsyn till stora dimensioner
- 4MS - inga extra krav!
- Plaster - Mtrl X + Mtrl Y = Mtrl Z som testas
- Skall tåla decinficering?

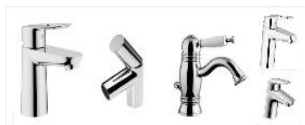
Hur fungerar det?

- ❑ **Typgodkännandet har legal bäring att användas - BBR PBL**
- ❑ **Ackrediterat ISO/IEC 17065:2012**
- ❑ **Frivilligt**
- ❑ **Utvärdering, granskning och beslut** av provningar, installationsanvisningar, egenkontroll och årlig övervakandekontroll
- ❑ **Mekaniska funktionskrav och Hygienkrav**
- ❑ **Endast icke harmoniserade produktområden får typgodkännas**
- ❑ **5 års giltighetstid**
- ❑ **Krav på årligt kontroll**

Vad finns bakom?

Köksblandare

Tvättställsblandare

Duschblandare

Blandare Mässing

Blandare Dusch

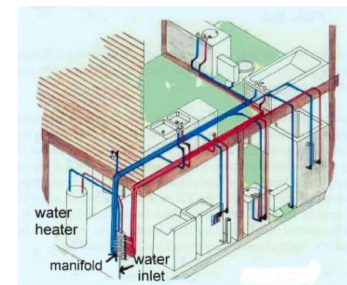

Köksblandare Med Dusch

- ❑ **PBL 8 kap**, typgodkännande och krav på byggprodukter
- ❑ **BBR 6:62** installationer för tappvatten (1:a mening & 2:a stycket samt allmänt råd)
Hygieniska krav - Migration bly, temp, mikrobiell tillväxt, flöde, återströmning
NKB, EN, Migration av farliga ämnen (KTW/Watermark, Tillväxt av mikroorganismer på organiskt material (W270/Watermark)
- ❑ **BBR6:625** Utformning (1:a och 4:e stycket) **Mekaniska funktionskrav** EN 200 etc
- ❑ Provningsrapporter, Ritningsunderlag
- ❑ Monteringsanvisning, Märkning
- ❑ Kontrollavtal, Egenkontroll, Ritningsunderlag & BOM (sprängskiss mtrl)

Vad finns bakom?

- System = rör + koppling (+ skyddsror)
- Material i kontakt med dricksvatten (PBL 8 kap.4 § 3: skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön)
- BBR 6:62 (1:a mening & 2:a stycket) Migration av farliga ämnen (KTW/Watermark, Tillväxt av mikroorganismer på organiskt material (W270/Watermark)
- BBR 625 (1:a och 4:e stycket)
 - Mekaniska egenskaper (EN 1254/NKB, DVGW W534, EN681+NKB18)
 - Mekaniska egenskaper (EN ISO 15875-2/EN ISO 22391-2)
- BBR 625 (allmänt råd efter 2:e stycket)
 - EN ISO 15875-5
- Utbytbarhet 2:2 (NT VVS 129 6.4.13)
- Ritningsunderlag & BOM
- Monteringsanvisning
- Kontrollavtal

RI SE Typgodkännande med beslut om tillverkningskontroll
SC0704-17

Damixa Lyra, ettgrepps tvättställsblandare

Innehavare/Utfärdet för
FM Mattsson Mora Group Danmark ApS
Ostbravej 2, 5240 Odense NO, Danmark.
Organisationsnummer: 54816218.
Tel: +45 63102210, fax: +45 63102209.
E-post: danmark@fm-mora.com; hemsida: www.damixa.com

Produktbeskrivning
Damixa Lyra ettgreppsblandare för tvättställ med eller utan pop upp bottenventil.
Blandare levereras med typgodkända flexibla kopplingsledningar för anslutning med G3/8" eller Ø 10 mm rörände.

Avsedd användning
Ettgreppsblandare avsedd för varmt och kallt tappvatten.

Handelsnamn
Ettgrepps tvättställsblandare.
Damixa Lyra med anslutning Ø 10 mm. Damixa nr. 518210000.
Damixa Lyra med anslutning G 3/8". Damixa nr. 518210038.
Damixa Lyra med anslutning Ø 10 mm och pop upp bottenventil. Damixa nr. 518210000.
Damixa Lyra med anslutning G 3/8" och pop upp bottenventil. Damixa nr. 518210038.

Godkännande
Produkterna uppfyller kraven i 8 kap. 4 § 3 PBL i de avseenden och under de förutsättningar som anges i detta bevis och godkänns därför enligt bestämmelserna i Boverkets byggregler (BBR):

Installationer för tappvatten*	6:62, 1:a meningen och 2:a stycket samt allmänt råd
Tappvatten	6:623, 1:a meningen
Uttömning	6:625, 1:a och 4:a stycket

*Blandarna uppfyller Boverkets uppdaterade gränsvärde för max. mängd upplöst bly som beskrivs i BBR 21, 2014-06-17.

Tillhörande handlingar
Installationsanvisning Damixa Lyra, version 02.11-20065.00.
Skötselansvisning Damixa, version 12.06-12676.00.

Typgodkännande SC0704-17 | 2017-06-15
RISE Research Institutes of Sweden AB | Certifiering
Box 87, SE-501 15 Borås, Sverige
Tel: 030-514 5000
certifiering@rise.se | www.rise.se

RI SE **T** **SP** **RISE**

kiwa Partner for progress

TYPGODKÄNNANDE 1239
MED BESLUT OM TILLVERKNINGSKONTROLL

SAKORD: TAPPVATTEN
Flerlagerrörssystem för tappvatten

BBR 6:62
BSAB: PN

Innehavare
LK System AB, Box 9113, 200 39 Malmö.
Tel: 040-698 50 00 Fax: 040-698 50 01
E-post: info@lksystems.se Webb: www.lksystems.se

Produktnamn: LK PAL Rörssystem
Rörsystem av kompositrör, PE-RT/AL/PE-RT med skarvdon och kopplingar i avzinkningshärdig mässing, rörets syrediffusionsspärr utgörs av aluminiumröret. Sammanfogning sker med specialverktyg. Systemet finns i dimensionerna 16x2,0, 20x2,0, 25x2,5 32x3,2 40x3,5 & 50x4,0 (utvändig diam. x godsjoeklek i mm) Systemet omfattar rör och dimensioner från tillverkare som anges i bilaga 1.

Presskopplingen är konstruerad med läckageindikering (opressad)

Avsedd användning
Rörledningar för varmt och kallt vatten samt värmevatten inom byggnader.

Godkännande
Produkten utförd och installerad enligt tillhörande handlingar godkänns med avseende på följande avsnitt i Boverkets byggregler (BBR):

Byggprodukter med bestyrta egenskaper	1-4
Installationer för tappvatten	6:62
Uttömning	6:625

Godkännandet gäller för kontinuerlig varmvattentemperatur ej överstigande 70° C vid högsta driftryck 1 MPa. Systemet kan kortvarigt utsättas för vatten med temperatur ej överstigande 95° C.

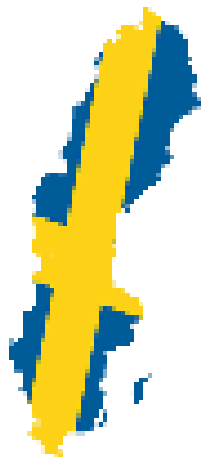
För avsedd användning uppfyller produkten följande krav i PBL, Plan- och Bygglagen 8 kap 4 § Byggnadsverks tekniska egenskaper

1. Beständighet
2. Skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö
3. Skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö
4. Säkerhet vid användning

Bilaga 1: Tillhörande handlingar 2014-10-31
Bilaga 2: Produktmätning 2014-10-31
Bilaga 3: Kontrollansvisningar 2014-10-31
Bilaga 4: Bedömningsunderlag 2014-10-31

Sammanfattning

Typgodkännande av tappvattenprodukter

- Uppfyller Svenska krav - Mekaniska + Hygien
- Legal bäring - BBR
- Enkelt för byggherren
- Tillverkningskontrolleras (lika 1+ CE-märkning)

Tack för uppmärksamheten!

Johan Åkesson, RISE

johan.akesson@ri.se

Marco Van Brink, KIWA

marco.van.brink@kiwa.se